

Vastaus kirjalliseen kysymykseen toimenpiteistä koronavirusepidemiaan varautumisesta sekä epidemiaan liittyvistä lääkkeiden, hoitotarvikkeiden ja sairaalapaikkojen riittävydestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mia Laiho ym. /kok. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 67/2020 vp:

Miten hallitus huolehtii, että kaikilla sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköillä on käytössään valtakunnalliset, yhtenäiset ja riittävän yksityiskohtaiset ohjeet koronavirusepäilyn kohdalla, ja miten ehkäistään jatkotartuntoja 24/7,

kuinka hallitus varmistaa, että kansalaisilla, kouluilla, päiväkodeilla ja palveluiloilla työskentelevillä ihmisillä on yhtenäiset ohjeet, miten toimia, jos kohdataan tartuntatauti-epidemia,

miten hallitus on varautunut ennalta lääkkeiden ja tarvittavien suoja- ja hoitovarojen hankintaan epidemian/pandemian varalta ja

kuinka hallitus on varautunut vastaamaan kotihoidon ja muiden potilaiden sairaalahoitopaikkojen ja henkilöstön tarpeen kasvuun, jos tautitilanne leviää Suomessa epidemiksi/pandemiaksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Tartuntatautilaki (1227/2016) velvoittaa kuntia, sairaanhoitopiirejä, Terveyden ja hyvinvoinnin laitosta (THL), aluehallintovirastoja sekä sosiaali- ja terveysministeriötä (STM) ehkäisemään tartuntatauteja ja niiden leviämistä väestössä. Kansallisena asiantuntijalaitoksena THL tukee ministeriötä, ylläpitää valtakunnallista epidemiologista seuranta järjestelmää sekä ohjaa ja tukee tartuntatautien torjuntatyötä kunnissa ja terveydenhuollon toimintayksiköissä. THL vastaa kansallisista ohjeista, tiedottamisesta ja antaa väestölle ohjeita tartunnan välttämiseksi ja leviämisen ehkäisemiseksi.

THL seuraa ja ylläpitää kansallista tilannekuvaa uuden koronaviruksen esiintymisestä. Tilannekuva tarkistetaan päivittäin. Tilannekuvaan perustuen THL on laatinut toimenpideohjeet terveydenhuollon toimijoille epäiltäessä uuden koronaviruksen (covid-19) aiheuttamaa infektiota. Ohjeet käsittävät tapausepäilyn tunnusmerkit, potilaan eristämiseen ja henkilökunnan suojautumiseen liittyvät varotoimet, diagnoosin varmistamiseksi tehtävät laboratoriotutkimukset sekä toimenpiteet taudille altistuneiden selvittämiseksi.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 67/2020 vp

THL on myös laatinut yleisölle suunnattuja ohjeita covid-19-koronaviruksen tartumisesta ja virukselta suojautumisesta kuten käsienpesusta ja yskimishygieniasta. Omat ohjeet on laadittu epidemia-alueella matkustaville sekä Suomeen saapuville henkilöille, jotka epäilevät saaneensa covid-19-tartunnan. THL:n materiaalipankista on saatavilla matkailijoiden ohjeita useilla eri kielillä ja niitä on jaettu matkanjärjestäjille sekä kuljetusliikkeille. Lentokentille ja satamiin on perustettu infopisteitä ja lisäksi ulkoministeriö antaa matkustusohjeita. Suomen tautitilanteen mahdollisesti muuttuessa, ohjeistusta tarvittaessa tarkennetaan ja kohdennetaan myös muille suurentuneessa tartuntariskissä oleville.

Suomessa on varauduttu tartuntatauteihin valtakunnallisesti ja paikallisesti. Varautumista ohjaa tartuntatautilaki (1227/2016), joka määrittää eri viranomaisten tehtäviä, tiedonsaantia, tartunnan leviämistä rajoittavien toimenpiteiden käyttöä sekä materiaalista varautumista. Kansallinen varautumissuunnitelma influenssapandemiaa varten (STM 2012:9) ja siihen liittyvä materiaalsen pandemiavarautumisen tarpeita selvittävän työryhmän raportti edelleen täsmäntävät toimenpiteitä pandemiatilanteessa. Varautumissuunnitelman tavoitteena on mahdollisten väestön terveydelle aiheutuvien haittojen rajoittaminen sekä yhteiskunnan toimintojen jatkuvuuden turvaaminen sekä tukea valmistautumista muilla hallinnonaloilla. Kansallisen varautumissuunnitelman pohjalta sairaanhoitopiirit, aluehallintovirastot ja kunnat ovat laatineet omia alueellisia varautumissuunnitelmiaan.

STM on tehnyt varautumistoimenpiteitä kokonaisturvallisuuden mallin mukaisesti viranomaisyhteistyönä muun muassa sisäministeriön ja ulkoministeriön kanssa. STM ylläpitää kansallista tilannekuvaa ja vastaa materiaalisesta varautumisesta yhteistyössä huoltovarmuuskeskuksen (HVK) ja sairaanhoitopiirien kanssa. Covid-19-tilanteen vuoksi STM on toteuttanut kansalais- ja viranomaisviestintää, käynnistänyt viestintäkampanjan, kehittänyt materiaalista valmiutta, nostanut omaa johtamisvalmiuttaan ja tiivistänyt viranomaisten välistä yhteydenpitoa. Neuvontapuhelin koronaviruksesta avattiin 4.3.2020.

Koronavirus on lisätty tartuntatautiasetuksen (146/2017) yleisvaarallisten tartuntatautien listaan, mikä mahdollistaa laajempia toimenpiteitä. Valmiuden tilannekatsaus ja päivitys on aloitettu tammikuussa (STM, hallinnonalan laitokset, erityisvastualueet) sekä STM on perustanut kansallisen varautumisen koordinaatioryhmän tilannekuvan ylläpitämiseksi ja linjausten toteuttamiseksi yhdenmukaisesti eri paikoissa. Sairaanhoitopiirien kanssa on käyty alueiden ja kansallisten valmius- ja varautumisasioiden tilannekartoitus 28.2.2020.

Covid-19-infektioon ei toistaiseksi ole olemassa taudilta suojaavaa rokotetta tai spesifistä lääkettä. Lääkealan turvallisuus ja kehittämiskeskuksen (Fimea) selvityksen mukaan covid-19 infektion komplikaatioiden hoidossa mahdollisesti tarvittavien lääkevalmisteiden varastomäärät Suomen suurissa sairaaloissa sekä lääketukkukaupoissa ovat hyvällä tasolla sekä velvoitevarastoinnin piiriin kuuluvien että siihen kuulumattomien lääkkeiden osalta. Fimea on myös arvioinut vaikutuksia lääkkeiden ja lääkinnällisten tuotteiden saatavuuteen Suomessa. Tällä hetkellä tiedossa ei ole saatavuushäiriötä, mutta tilannetta seurataan kiinteästi yhteistyössä kansainvälisen ja kansallisen viranomaisverkoston ja Suomessa toimivien lääkeyritysten kanssa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 67/2020 vp

Terveystieteiden henkilöstön hoitotyössä tarvitsemia suojavaarusteita, kuten hengityssuojaimia, visiirejä, suojavaatteita on varastoituna erityisvastuualueiden terveydenhuollon toimintayksiköiden ja sairaanhoitopiirien paikallisissa varastoissa sekä näiden lisäksi huoltovarmuuskeskuksessa (HVK). STM on selvittänyt henkilösuojausten kokonaismäärää ja pyytänyt HVK:ta päivittämään varastot materiaalsen varautumissuunnitelman mukaisesti. Tarvittaessa kulujen kattamiseksi käynnistetään lisätalousarviomenettely.

Kuntien perusterveydenhuolto ja sairaanhoitopiirit ovat varautumissuunnitelmissaan huomioineet varautumisen potilasmäärien kasvuun epidemiatilanteessa. Suunnitelmat koskevat erikoissairanhoidon ja perusterveydenhuollon sairaalapaikkojen määrää ja käyttöä sekä tarvittavaa henkilökäsiä myös kotisairanhoidon ja kotihoidon mahdollisuudet.

Helsingissä 10.3.2020

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen